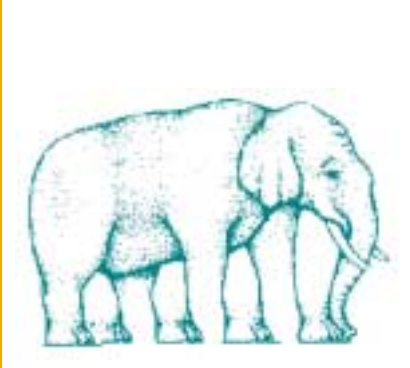

göz
yanılmaları

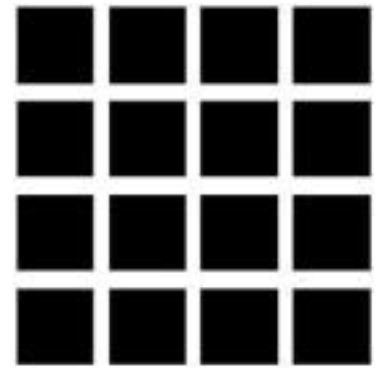
Filin kaç ayağı var?

İlk bakışta bu filin dörtten fazla ayağı varmış gibi görünüyor. Dikkatli bakarsanız filin aslında dört bacağı olduğunu, ama yerlerinin yanlış olduğunu göreceksiniz. İlk bakışta, filin bacaklarının olması gereken yerlerde de bacak varmış gibi görülebilir. Böylece ayakların sayısı çokmuş gibi algılanabilir.

göz
yanılmaları

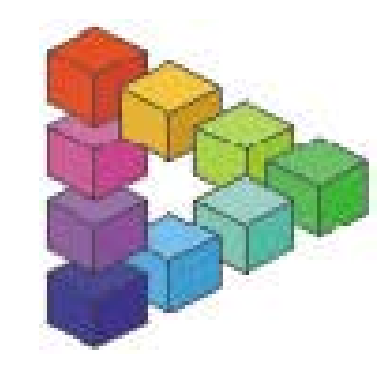
Noktaları görüyor musunuz?

Siyah karelerle beyaz alanların kestiği yerde gri noktalar göreceksiniz. Aslında orada olmayan bu gri noktalar, gözümüzde bulunan ışık alan hücrelerin beynimizde yarattığı aldatıcı bir görüntü. Tam anlamıyla göz yanılmaması...

göz
yanılmaları

Böyle üçgen olur mu?

Küplerin dizilişi bir üçgen oluşturuyor gibi. Oysa gerçek dünyada bu mümkün değil. Kâğıt üzerindeki şekli iki boyutlu. Gerçekte üç boyutlu olan küpler hiçbir zaman bu şekilde dizilemez.

göz
yanılmaları

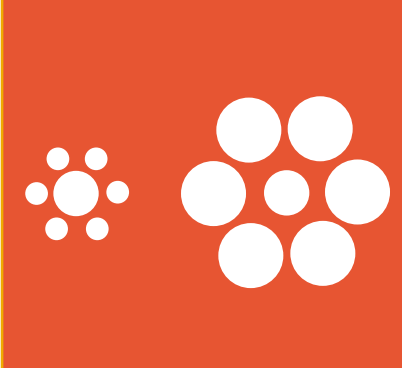
Kaç kişi var?

Bu resme baktığınızda kaç kişi görüyorsunuz? Bir şamdanın arkasından bakan birini ya da yüz yüze durmuş iki kişi görebilirsiniz. Resimde kaç kişi olduğu, sizin algınıza bağlı.

göz
yanılmaları

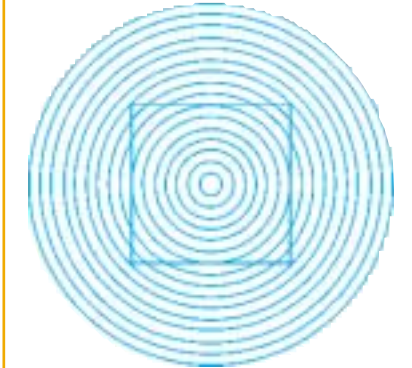
Hangisi büyük?

Sizce iki daire grubunun ortasındaki dairelerden hangisi daha büyük? Hemen yanıtlayalım, ikisi de aynı boyda. Beynimiz, büyükle küçük arasında bir karşılaştırma yapıyor. Bu nedenle küçük dairelerle çevrili olan, ötekinden büyükmiş gibi algılanıyor.

göz
yanılmaları

Karenin kenarları eğri mi?

Halkanın ortasındaki karenin kenarları eğri gibi görünüyor. Dikkatle bakarsanız karenin kenarlarının düz olduğunu göreceksiniz. Halkalar, karenin kenarlarının eğri olduğu gibi bir yanılmaya neden oluyor. Göz yanılmasına güzel bir örnek.

göz
yanılmaları

Hiç böyle şalele olur mu?

Maurits Cornelis Escher, resimlerinde göz yanılmaları kullanmasıyla ünlü bir ressam. Resimdeki gibi bir bina, ancak kâğıt üzerinde iki boyutlu olarak mümkün olabilir. Gerçek hayattaysa böyle bir binaya rastlamak olası değil.

göz
yanılmaları

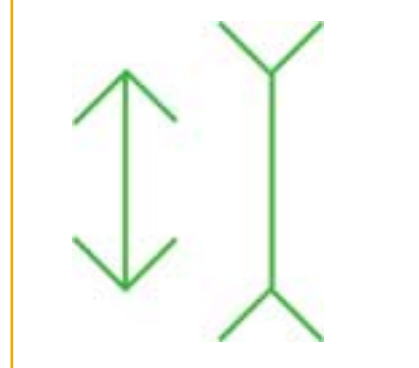
Böyle bir küp yapabilir misiniz?

Kâğıt üzerinde böyle bir küp çizmek kolay. Ne var ki üç boyutlu bir cisim olan küpün bu biçimde yapılması olanaksız. Üçüncü boyut olan derinlik, buna izin vermiyor.

göz
yanılmaları

Hangisi daha uzun?

Sağdaki ve soldaki şekillerde yer alan dikey çizgi farklı uzunluklarda gibi görünüyor. Bu göz yanılmaması. İki çizginin de boyu aynı. Farklı görümlerine neden olan şey uçlarındaki çizgiler.

göz
yanılmaları

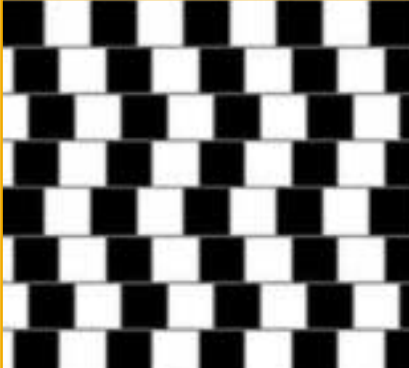
Hangi hayvan?

Resme baktığınızda gördüğünüz hayvan ne? Bu resimde iki hayvan görmek mümkün: Bir eşek ve bir fok.

göz
yanılmaları

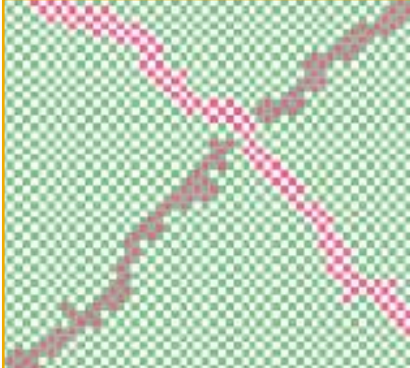
Eğri mi, doğru mu?

Resimdeki çizgiler ilk bakışta size eğri bögün görünebilir. Bir kez daha bakın, çizgilerin aslında birbirine paralel oldukları farkedeceksiniz. Siyah karelerin, çizgilerin arasına farklı konumlarda yerleştirilmesi, eğriymiş gibi görünmelerine neden oluyor.

göz
yanılmaları

Hangisi daha parlak?

Birbirini kesen bu iki sıradaki kırmızı noktaların hangisi daha parlak dersiniz? Aslında bütün kırmızının tonu aynı. Onları çevreleyen beyaz ve yeşil bölgeler, renklerini farklıymış gibi algılamamıza neden oluyor.

göz
yanılmaları

Kırık mı?

Paralel çizgileri kesen çapraz çizgi, ortadaki boşluktan dolayı kırılmış gibi görünüyor. Oysa çizginin üstteki ve alttaki parçaları aynı yönde uzanıyor.

göz
yanılmaları

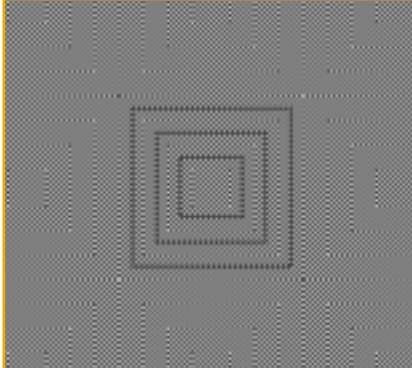
İlk gördüğünüz ne?

Bu resme baktığınızda ilk gördüğünüz ne? Saksafon çalan bir adam mı, yoksa bir kadın yüzü mü? Zemin rengini siyah olarak algılasanız yüzü, beyaz olarak algılasanız saksaforcuyu önce göreceksiniz.

göz
yanılmaları

Kareler eğri mi?

İç içe geçmiş bu kareler ilk bakışta sanki eğri bögün duruyor gibiler. Oysa karelerin kenarları birbirine paralel. Karelerin çevresindeki zeminde yer alan küçük çizgiler, yanılmaya neden oluyor.

göz
yanılmaları

Kaç üçgen var?

Resimde kaç üçgen görüyorsunuz? Aslında hiç yok. Ama beynimiz çizgilerin arasındaki boşlukları kendiliğinden dolduruyor. Böylece iki üçgen varmış gibi algılıyoruz.

göz
yanılmaları

Bu bu bir daire mi?

Resimdeki birbirine paralel bu çizgileri, bir daire olarak görüyoruz. Çünkü beynimiz çemberi tamamlanmış gibi algılıyor.

göz
yanılmaları

Resimde ne görüyorsunuz?

Bu resme baktığınızda ilk gördüğünüz ne? Bir kadeh mi, yoksa birbirine bakan iki yüz mü? Zemin rengi olarak siyahı ya da beyazı seçmenizze göre, ilk gördüğünüz şekli farklı olabiliyor.

göz
yanılmaları

Çizgiler paralel mi?

Çapraz çizgiler ilk bakışta eğri bögün görünüyor. Daha dikkatli bakarsanız, bunların aslında birbirlerine paralel olduğunu göreceksiniz. Çizgileri kesen minik çizgilerin farklı yönlerde olması, bir göz yanılmaması yaratıyor.

göz
yanılmaları

Burada kimler var?

Resmi elimize aldığımızda göreceğimiz iki kişi var. Bir kızılrenli kadın ve bir eskimo. Ancak, bunları aynı anda göremiyoruz. Siz ilk hangisini gördünüz?

göz
yanılmaları

Hangisi daha parlak?

Sizce gri karelerin hangisi daha parlak? San zeminin içindeki mi, siyah zeminin içindeki mi? Aslında iki karenin parlaklığı da aynı. Ama beynimiz bir karşılaştırma yapıyor ve daha açık olan san zeminin içindeki kareyi daha koyu gibi algılıyor.

göz
yanılmaları

Ampül nasıl yakarsınız?

Siyah zemindeki resime uzun süre bakın. Bir süre sonra bakışlarınızı düz beyaz bir yüzeye kaydırın. Ne görüyorsunuz? Ampül parlamaya başladı mı? Bu, gözümüzdeki ışık alan hücrelerin bir oyunu yalnızca.

göz
yanılmaları

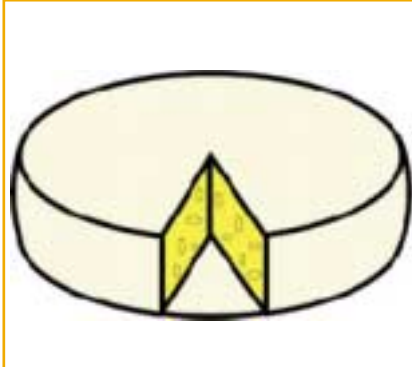
Bu resim kaç boyutlu?

Resimdeki minik dairelerde ışık ve gölge oranları farklı. Bu da resme bir derinlik katıyor ve üç boyutluymuş gibi algılamamıza neden oluyor. Resimde gördüğümüz çıkurtlar ve yükseltiler aslında bir ışık oyunu.

göz
yanılmaları

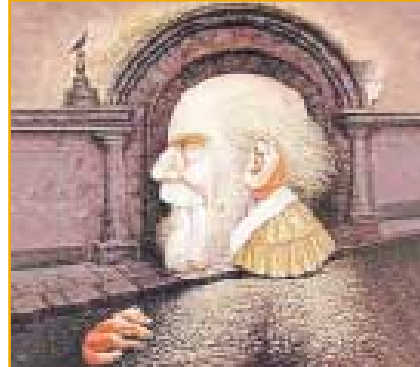
Kayıp dilim nerede?

Resimde bir kalıp peynir görüyoruz. Ne var ki bir dilimi eksik. Peki kayıp dilim nerede? Nerede olduğunu merak ediyorsanız resmi ters çevirin.

göz
yanılmaları

Kayıp kişiler nerede?

Bu resimde ilk gördüğünüz şey ne? Eğer yaşı bir adam diyorsanız, resimde toplam dokuz kişi var. Bakalım bulabilecek misiniz?

göz
yanılmaları

Genç mi, yaşlı mı?

Resimde biri genç, biri yaşlı iki kadın var. Göz yanılmalarının en bilinenlerinden biri olan bu resimdeki kadınlardan siz ilk hangisini gördünüz?

göz
yanılmaları

Göz yanılmaması nedir?

Duyu organlarımız pek çok alanda yanılabirirler. Bunlar arasında göz yanılmaları en ilgi çekici olanı. Duyu organları, uyarılara yanıt verirken değişik uyum aşamalarından geçer. Bu da yanılmaların önemli bir nedenidir. Söz gelimi, gözün ağlabakası belirli bir parlaklık düzeyindeki ışığa uyum sağlayarak, duyarlılık sınırlarını sabit tutar. Parlak bir ışık gördüğümüzde, ilk ışık uyarısının ardından, buna eşit ikinci bir uyarı geliyince, göz, duyarlılığını biraz yitirmiş olduğundan ikinci ilkinden daha sonukmuş gibi algılanır.

Yanılmaların pek çoğu beynin, duyu verilerini yorumlarken yaşadığı aksaklıklardan kaynaklanır. Sözgelimi sinema, bu tür bir yanılmaların sonucu olarak görüntüleri hareketliymiş gibi algılamamıza sağlar.